

Í liðnum "Markmið 1: Hlúum að heimili tónlistar" er talað um húsnæðismál og sett fram sú aðgerð að kortleggja húsnæði í eigu ríkisins um allt land sem gæti hentað til sköpunar, hljóðritunar eða flutnings tónlistar.

Eitt stærsta vandamálið sem stendur íslenskum tónlistariðkendum fyrir þrifum er skortur á æfingahúsnæði. Það á við alla iðkendur, jafnt byrjendur og lengra komna.

Eina æfingahúsnæðið sem hefur verið styrkt af hinu opinbera er Tónlistarþróunarmiðstöðin (TÞM) á Eyjarslóð. Þar eru u.þ.b. 10 rými sem 2 hljómsveitir deila hverju (c.a. 20 hljómsveitir) og nokkur einstaklingsrými sem þeir sem leika á háværi hljóðfæri geta leigt til einstaklingsæfinga (t.d. trommuleikarar). Einnig er til leigu eitt rými fyrir stakar æfingar. Húsnæðið er gjörnýtt og langur biðlisti er eftir að komast að. Reykjavíkurborg styrkti þessa starfssemi á tímabili en gerir það ekki lengur.

Félag Íslenskra Hljómlistarmanna (FÍH) hefur boðið félögum sínum uppá aðstöðu fyrir stakar æfingar en enginn hefur þar fasta aðstöðu.

Önnur æfingahúsnæði eru í einkaeigu og í langflestum tilvikum er um að ræða húsnæði í niðurníðslu sem þarfnast verulegra endurbóta og er í raun ekki hægt að nýta undir nokkuð annað en að leigja örvæntingarfullum tónlistarmönnum sem verða að sætta sig við nánast hvað sem er, ætli þeir að stunda sína list. Eitthvað er um nýlegri húsnæði sem eru innréttuð í þessum tilgangi, en þau eru í minnihluta. Húsnæðin eru langflest í iðnaðarhverfum eðli málsins samkvæmt þar sem hávaði af þessari starfssemi truflar ekki nágranna.

Öll ofantalin úrræði eru umsetin og ná engan veginn að anna eftirspurn. Leiguverð á hvern fermeter er af þessum sökum mjög hátt burtséð frá því í hvaða ásigkomulagi húsnæðið er.

Við þessar aðstæður hefur íslensk tónlist þó vaxið og dafnað og breitt hróður landsins út um víða veröld. Nú þegar verið er að búa til og móta tónlistarstefnu til framtíðar er rétt að huga að grasrótinni og úr hvaða jarðvegi hún sprettur.

Dæmi eru um frá nágrannaþjóðum okkar að hið opinbera styðji við tónlistariðkun eins og hverja aðra tómstundastarfssemi. Veiti ungu fólki aðgang að hljóðfærum og rýmum til að prófa sig áfram. Einskonar tónlistarlegir "sparkvellar" þar sem ekki er gerð krafa um að þeir sem sækja völinn séu formlega skráðir í íþróttafélag og stundi þar reglulegar æfingar með árangurstengd markmið að leiðarljósi. Heldur fái ungt fólk að prófa sig áfram og finna hvort og hvar áhugi þeirra liggur í tónlist. Úrræðið er opið öllum óháð kyni, búsetu eða fjárhag.

Svíar ganga hvað lengst í þessu en þar er bæði ríki og kirkja með sitt kerfi utan um svona starfssemi og eru þeir verðlaunaðir með fjárstyrkjum sem eru duglegir að stunda tónlistaræfingar.

Það er lykilatriði að aðstaðan sé ekki hluti af starfssemi tónlistarskólanna, þar

sem ekki hafa allir tök á eða vilja til að stunda tónlistarnám þó þau hafi áhuga á að gera tónlist. En þeir sem stunda tónlistarnám myndu að sjálfsögðu njóta góðs af þessu til jafns við aðra.

Hugsa má ýmsar útfærslur á þessari starfssemi. Hvort aðstaðan ætti að vera sjálfstæð eða í skólum eða félagsmiðstöðvum og hvort frístundastyrkur ætti að koma á móti kostnaði o.s.fr.v. Lausirnar finnast ef viljinn er fyrir hendi.

Það er frábært að sjá stjórnvöld vakna til meðvitundar um gildi tónlistar og hefjast handa við að sníða henni umgjörð þar sem hún fær vaxið og dafnað. En vatnið verður ekki til í lögnunum. Huga þarf að uppsprettunni, og því vert að móta skíra stefnu í þessum málum er kortlögð verða húsnæði til sköpunar. Það væri mikil lyftistöng fyrir íslenska tónlist ef gerð væri alvöru atлага að því að útvega tónlistariðkendum viðunandi æfingahúsnæði. Ekki síst þeim sem langar að stíga fyrstu skrefin. Þannig sinnum við ekki aðeins uppsprettunni heldur fjölgum lindunum. Auðvitað þyrfti að vera til úrræði fyrir alla iðkendur, því hvar eiga blómin að vaxa ef engin eru beðin? Einhversstaðar þarf að byrja. Margir hafa hæfileika og áhuga á að stunda tónlist þó þeir stundi ekki formlegt tónlistarnám. Mikið af okkar þekktasta tónlistarfólki hefur einmitt vaxið utan skipulagðrar starfssemi og komist áfram af eigin rammleik, og auðvitað á þetta ekki að vera annaðhvort eða heldur ætti þetta að vinna saman að því að skapa frjóan jarðveg fyrir sem flesta möguleika fyrir íslenska tónlist.

FTT - Félag Tónskálda og Textahöfunda